

Projektbeskrivelse - Grundvand og byudvikling - et udviklingsprojekt i forbindelse med Kommuneplan 09

Favrskov Kommune vil iværksætte et eksempelprojekt om grundvand og byudvikling. Formålet er at bidrage til formulering af nye retningslinier og rammer, som sikrer en bedre koordinering af grundvandsbeskyttelse og byudvikling end hidtil, med andre ord - bidrage til løsninger på, hvordan og på hvilke betingelser, der kan planlægges for byudvikling i områder, der er udlagt som særlige drikkevandsområder.

Emne og formål

En meget stor del af Favrskov Kommune er i regionplanen udpeget som område med særlige grundvandsinteresser, og der er stort overlap mellem områderne med grundvandsinteresser og de områder, der er bedst egnede til fremtidig byudvikling.

I den forestående kommuneplanlægning, skal Favrskov Kommune konkretisere sin overordnede byudviklingsstrategi, der lægger op til en større byudvikling i et "grønt bybånd" mellem Hinnerup og Hadsten. Der er stor interesse for byudvikling i området, og der er god sammenhæng med byvækstområderne i Århus Nord, planerne i Region Midtjylland om let- eller nærbaner mellem Århus og Randers mv.

Favrskov Byråd har netop vedtaget sin langsigtede planstrategi, i hvis indhold og hovedsigte bl.a. indgår at sikre mulighed for en fortsat byudvikling i Favrskov som en del af det østjyske vækstområde. For Favrskov og andre østjyske vækstkommuner er det en udfordring på samme tid at sikre byudviklingsmuligheder og sikre beskyttelse af grundvandsressourcen til gavn for de samme byområder. Der ligger et generelt og uafklaret spørgsmål om, hvordan grundvandshensyn og byudviklingsbehov kan spille sammen i et langsigtet og bæredygtigt perspektiv.

Samtidig er der behov for udvikling og afprøvning af nye måder at planlægge, byggemodne og bebygge områder med grundvandsinteresser. Der skal bl.a. arbejdes med at placere anvendelserne, så forureningsrisikoen tilpasses grundvandssårbarheden - f.eks. ved at placere skolens sportsplads eller byparken, hvor der er høj sårbarhed. Eller ved helt at udelade området for byudvikling og i stedet for at udlægge det til skovrejsning. Der skal også tages stilling til, hvilke former for erhverv, der kan indpasses i området. Der kan eksempelvis også laves graduerede risikoklasser for forskellige typer af boligområder, og suppleres med krav om at kommunen har adgang til at føre tilsyn med private kloakstikledninger og give påbud om at udbedre utætheder, forbud mod sprøjtning mv. På baggrund af risikovurderingerne og mulighederne for at stille krav udarbejdes et forslag til hovedstruktur, hvor anvendelsen er afvejet i forhold til sårbarheden, og hvor der stilles krav til byudviklingen gennem retningslinier, rammebestemmelser og supplerende styring gennem servitutter, salgsvilkår, påligning af byggemodningsudgifter til ekstra grundvandssikring mv., og der opstilles overvågningsprogrammer som led i miljøvurderingen af kommuneplanen.

Projektaktiviteter

Favrskov Kommune ønsker med projektet at udvikle og demonstrere, hvordan byudvikling i et område med særlige grundvandsinteresser kan gennemføres. De væsentligste opgaver vil handle om at

- afgrænse områder til byvækst og områder, der skal friholdes for byvækst
- udpege områder til skov eller natur for at sikre de mest sårbare områder
- differentiere byvækstområdernes anvendelse ud fra risikovurderinger

- udvikle retningslinier og rammer for byudviklingsområderne med krav til grundvandsbeskyttelse tilpasset de forskellige typer af anvendelser i forhold til sårbarhedszonerne
- udvikling af supplerende krav eller nye virkemidler, der kan nedbringe risikoen
- lægge op til beskrivelsen af mulige overvågningsmetoder

Aktivitetsoversigt

Aktivitet	Tid
1. Detaljeret kortlægning af grundvandsressourcen	06.08 - -
2. Gennemgang af lovmæssige og økonomiske virkemidler	06.08 – 09.08
3. Screening af forureningsrisiko for relevante områdetyper ud fra erfaringer	08.08 – 12.08
4. Bidrag til kommuneplan og miljøvurdering for dele af byvækstområdet mellem Hinnerup og Hadsten, afsluttende med kommuneplanindhold for de første etaper	08.08 – 02.09
5. Formulere behov og bidrag vedr. redskaber, virkemidler og evt. overvågningsmetoder. - Afrapportering	02.09- 10.09

Favrskovs Kommuneplan 09 skal ifølge byrådets beslutning være endelig vedtaget i august 2009. Denne tidsplan gør, at projektets aktivitet nr. 1 må forløbe parallelt med de øvrige og kun for enkelte delområder kan være færdig i løbet af efteråret 2008. Som en konsekvens af, at Miljøcentrets samlede kortlægning først vil være afsluttet med udgangen af 2009, lægges der op til at arbejde med forskellige detaljeringsgrader og vidensniveauer i de forskellige dele af projektområdet.

Samarbejdspartnere

Favrskov Kommune vil inddrage såvel Miljøcentret som relevante forskningsinstitutioner i udviklingsprojektet. Herudover kan der evt. blive tale om at samarbejde med Randers Kommune om vidensopsamling, risikoscreening og opstilling af krav, virkemidler og overvågningsmuligheder.

Endelig ønsker Favrskov Kommune at projektet kan supplere det igangværende analyse- og visionsarbejde vedr. "Byudvikling i Østjylland", som Miljøministeriet gennemfører sammen med 17 østjyske kommuner i 2008.

Konsulent

COWI er tilknyttet opgaven som konsulent.

Helle Jakobsen

13. maj 2008